

KONTEKST:

Potrebno utvrditi postupke izricanja smrtne kazne u Iraku, u cilju analize i donošenja odluke u konkretnom slučaju, a povodom zahteva za azil lica poreklom iz Iraka, prema izjavi iznetoj na zahtevu za azil i usmenoj raspravi;

PITANJE: Izricanje smrtne kazne u Iraku

ODGOVOR:

Izricanje smrtne kazne je legalno u Iraku, i u 2012. godini zabeleženo je povećanje izvršenja smrtnih kazni.^{1 2 3 4}

Vlada Iraka je u avgustu 2012. izvršila smrtnu kaznu nad 21 osobom,⁵ uključujući i 3 žene.^{6 7} U septembru 2012. godine pogubljeno je 26 ljudi.⁸ Tokom oktobra 2012. godine iračke vlasti pogubile su još 23 ljudi i time je ukupan broj pogubljenih u Iraku u 2012. godini iznosi 119 osoba.⁹ Većina pogubljenih su bili osudjeni za "kriminalna i teroristička dela".¹⁰

Najveći broj smrtnih kazni u Iraku izriče se na osnovu Zakona o borbi protiv terorizma iz 2005. godine. Njime je predviđena smrtna kazna sa one koji počine "terorističke akte", kao i za one koji izazivaju, planiraju, finansiraju ili omogućavaju drugima da počine terorističke akte.¹¹ Međutim, definicije sadržane u ovom zakonu su veoma nejasne i omogućavaju iračkim vlastima proizvoljne osude okrivljenih lica na smrtnu kaznu.¹² Vlada Iraka je čak i mirne političke proteste podvodila pod definiciju "terorizma".¹³

Irački zakoni nameću smrtnu kaznu za ukupno 48 krivičnih dela.¹⁴

¹ Congressional Research Service: Iraq-Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012/Executions - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 32

² Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.

³ UK Foreign and Commonwealth Office: Human Rights and Democracy Report - Quarterly Updates: Iraq, 30 September 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/228756/336845_en.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁴ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁵ Congressional Research Service: Iraq-Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012/Executions - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 32

⁶ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.

⁷ Congressional Research Service: Iraq-Politics, Governance, and Human Rights, November 9, 2012/Executions - <http://fpc.state.gov/documents/organization/201042.pdf>, str 32

⁸ Foreign & Commonwealth Office: Human rights and Democracy 2011 Report, Quarterly Upgrades: Iraq, 30. September 2012 - <http://fcohrdreport.readandcomment.com/human-rights-in-countries-of-concern/iraq/quarterly-updates-iraq/?showall=1>

⁹ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.

¹⁰ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.

¹¹ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.

¹² Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.

¹³ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.

¹⁴ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.

Potvrđeno je da u iračkim zatvorima ima i zatvorenika koji su strani državljani osudjeni na smrt, od kojih je nekoliko i pogubljeno ove godine.^{15 16} U avgustu 2012. godine iračke vlasti pogubile su po jednog državljanina Saudijske Arabije i Sirije.^{17 18} Jedan državljanin Alžira je pogubljen 7. oktobra 2012. godine.^{19 20} Vlada Iraka ne čini javno dostupnim informacije o osudjenicima koji su strani državljani.^{21 22}

Postoje ozbiljne sumnje o tome da li irački pravosudni sistem ispunjava međunarone standarde pravičnog sudjenja u vezi sa izricanjem i izvršenjem smrtnih kazni.^{23 24} Različiti izvori potvrđuju da su česta nefer sudjenja i nedostatak transparentnosti u vezi sa izricanjima smrtno kazne u Iraku.^{25 26}

Vlasti Iraka retko unapred najavljuju pogubljenja.²⁷ Takođe, vlada Iraka često ne obelodanjuje identitete osuđenih i pogubljenih zatvorenika, niti njihove lokacije i dela za koja su osuđeni.²⁸

Vlasti u Iraku osudili su jermenskog državljanina Saleh Musu Alhmed al Baidania (Saleh Moussa Ahmed al-Baidany) na smrtnu kaznu. On je prebačen 7. decembra 2012. godine u zatvor u Kamp Pravde, gde se održavaju pogubljenja. Međutim, Baidani je bio maloletan (imao je 16 godina) kada je izvršio navodno delo i kada je odveden u pritvor od strane američkih oružanih snaga u Iraku 2009. godine.²⁹

Irak je ratifikovao Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima kao i Konvenciju o pravima deteta. Oba ova dokumenta zabranjuju smrtnu kaznu za osobe mlađe od 18 godina u vreme izvršenja krivičnog dela.³⁰

KOMENTAR/ZAKLJUČAK:

-
- ¹⁵ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ¹⁶ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.
- ¹⁷ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ¹⁸ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.
- ¹⁹ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ²⁰ BBC News Mid-East: Iraq executes 11 people despite international outcry, 7 October 2012 - <http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-19864130>, pristupljeno 23. decembra 2012.
- ²¹ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ²² Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.
- ²³ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ²⁴ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.
- ²⁵ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ²⁶ Huff Post World : Iraq Death Penalty Reconsiderations Dismissed, 23 September 2012 - http://www.huffingtonpost.com/2012/09/23/iraq-death-penalty-recons_n_1907670.html, pristupljeno 23. decembra 2012.
- ²⁷ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ²⁸ Human Rights Watch: Iraq-Urgent Need for Death Penalty Moratorium - http://www.ecoi.net/local_link/228584/336662_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ²⁹ Human Rights Watch: Irak - Halt Execution of Yeleni Juvenile, 10. December 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/233425/342137_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.
- ³⁰ Human Rights Watch: Irak - Halt Execution of Yeleni Juvenile, 10. December 2012 - http://www.ecoi.net/local_link/233425/342137_en.html, prisupljeno 23. decembra 2012.

U Iraku se i dalje izvršava veliki broj smrtnih kazni. Ono što zabrinjava jeste nedostatak transparentnosti, kako tokom samih sudskih postupaka, tako i u vezi sa samim izvršavanjem kazne. Zabrinjava i veliki broj, ali i neprecizne formulacije krivičnih dela za koja se izriče smrtna kazna, što dovodi do arbitrarnosti u osudama. Vlada Iraka odbija da pruža podatke o stranim državljanima koji su osudjeni na smrtnu kaznu u Iraku, iako je tokom ove godine izvršeno nekoliko pogubljenja stranih državljanja.